

POČET PACIENTOV LIEČENÝCH NA OSTEOPORÓZU Z ROKA NA ROK KLESÁ

Svetový deň osteoporózy, ktorý si každoročne pripomíname 20. októbra, upozorňuje na dôležitosť včasnej diagnostiky a zahájenia liečby tohto ochorenia. Celosvetový trend starnutia populácie predpokladá nárast pacientov s osteoporózou. Počet tých liečených však naopak za uplynulé roky klesol, a to o približne 4 200. Práve skoré odhalenie osteoporózy a nasadenie účinnej liečby dokáže nielen významne zvýšiť kvalitu života pacienta, ale aj znížiť celkovú ekonomickú záťaž.

Odhaliť ochorenie v skorých štádiách sa v mnohých prípadoch nedarí, a to aj napriek dobrej dostupnosti diagnostických metód. **„Počet denzitometrov, osteologických pracovísk, dostupnosť liekov s adekvátnou úhradou zdravotných poisťovní aj aktuálnosť odborných usmernení stále nie je zárukou, že osteoporózu u pacientov vieme odhaliť a liečiť včas,“** hovorí prof. MUDr. Juraj Payer, PhD., MPH, FRCP, prezident Slovenskej spoločnosti pre osteoporózu a metabolické ochorenia kostí. Ako dodáva, veľké medzery vidí najmä v prevencii. V praxi podľa neho na prítomnosť osteoporózy neraz upozorní až prvá zlomenina.

Ročne je na Slovensku na osteoporózu liečených približne 261-tisíc pacientov. Od roku 2017 do roku 2020 však počet pacientov liečených len antiosteoporotikami poklesol podľa dát IMS z 97,3-tisíc na 93,1-tisíc pacientov. Dostupnosť diagnostiky a liečby osteoporózy limituje aj situácia spôsobená ochorením COVID-19. **„Dôležité je, aby pacienti neprerušovali svoju liečbu, predchádzali pádom a vzniku zlomenín a konzultovali akúkoľvek zmenu svojho zdravotného stavu s lekárom,“** radí prof. MUDr. Payer. Ak nepriaznivá epidemická situácia znemožní pacientovi absolvovať v plánovanom čase vyšetrenie alebo aplikáciu liečby v ambulancii, je podľa neho dôležité dohodnúť sa s lekárom na ďalšom postupe. Vo väčšine prípadov nepredstavuje krátkodobé odloženie liečby pre pacienta riziko.

Osteoporózu dokáže lekár odhaliť na základe denzitometrického vyšetrenia. Touto metódou vie celkom účinne stanoviť aj riziko osteoporotickej zlomeniny, nastaviť pacientovi liečbu a monitorovať jej efektívnosť. **„Kostná denzita dobre koreluje s rizikom fraktúry. Dokonca lepšie ako vysoký krvný tlak s cievnou mozgovou príhodou či vysoký cholesterol s infarktom myokardu,“** vysvetľuje doc. MUDr. Zdenko Killinger, PhD., viceprezident Slovenskej spoločnosti pre osteoporózu a metabolické ochorenia kostí. Riziko zlomeniny závisí od viacerých faktorov. **„Vek, genetiku alebo prítomnosť niektorých ochorení, ktoré môžu byť predpokladom pre vznik osteoporózy, nedokážeme ovplyvniť. Faktory ako fajčenie, nedostatok vápnika, vitamínu D v strave, pohybu či užívanie liekov s nepriaznivým vplyvom na stav kostí, ale ovplyvniť vieme,“** dodáva.

Prevenca osteoporózy začína už v detstve. Výskyt tohto ochorenia nie je pritom ojedinelý ani u detí. Najčastejšími príčinami osteoporózy v detskom veku sú poruchy výživy, metabolizmu vápnika a fosforu či deficit vitamínu D. **„Rizikovými skupinami sú predovšetkým predčasne narodené deti, deti s ochorením čreva, imobilné deti, liečené kortikoidmi, deti s mentálnou anorexiou či s ochorením obličiek,“** vysvetľuje prof. MUDr. Ľudmila Podracká, CSc., prednostka Detskej kliniky LF UK a NÚDCH Bratislava. Odporúča spozornieť, ak dieťa pri ľahšom páde utrpí zlomeninu dlhej kosti dolnej končatiny, dve a viac zlomenín dlhých kostí horných končatín či zlomeninu stavca. Denzitometria je podľa nej vhodnou a účinnou diagnostikou metódou aj v detskom veku. **„Je neinvazívna, s minimálnou radiačnou dávkou a trvá pomerne krátko. Dá sa tak vyšetriť každé dieťa, ktoré vydrží ležať približne 5 minút. Netreba sa jej preto báť,“** uzatvára prof. MUDr. Podracká.

SVETOVÝ DEŇ OSTEOPORÓZY

Tradícia Svetového dňa osteoporózy vznikla v roku 1997, kedy ho po prvýkrát vyhlásila Medzinárodná nadácia osteoporózy (International osteoporosis foundation). Od toho času si tento deň každoročne pripomíname 20. októbra. Cieľom iniciatívy je upozorniť celosvetovú verejnosť na dôležitosť prevencie, diagnostiky a liečenia osteoporózy a iných metabolických ochorení kostí. Svetový deň osteoporózy si pripomínajú v 90 krajinách celého sveta, vrátane Slovenska.

